

Vendim nr. 44, datë 02.04.2026

(V-44/26)

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga: Fiona Papajorgji, Kryetare, Sonila Bejtja, Sandër Beci, Ilir Toska, Genti Ibrahim, Marjana Semini, Asim Vokshi, Marsida Xhaferllari, anëtarë, me sekretare Farisja Idrizaj, në datën 31.03.2026 mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 17 (S) 2025 të Regjistrimit Themeltar, që u përket:

KËRKUES: **SALI HASA**, përfaqësuar nga avokatët Ermir Dobjani dhe Erajd Dobjani, me prokurë të posaçme.

SUBJEKTI I INTERESUAR:

PROKURORIA E POSAÇME KUNDËR KORRUPSIONIT DHE KRIMIT TË ORGANIZUAR, përfaqësuar nga prokurori Bledar Maksuti.

OBJEKTI: Shfuqizimi pjesërisht i vendimeve nr. 18, datë 23.03.2023 të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, me të cilin është ndryshuar vendimi nr. 36, datë 31.05.2022 i Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar; nr. 00-2024-1823 (281), datë 14.11.2024 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, lidhur me deklarinimin fajtor dhe dënimin e kërkuesit për veprën penale të parashikuar nga neni 257/a, paragrafi i dytë, i Kodit Penal, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 4, 29, 30, 42, 43, 131, shkronjat “a” dhe “f”, si dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 6, pikat 1 dhe 2, 7 dhe 13 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*); nenet 27, 49, pika 3, 50, pika 4, 71 dhe 71/a të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për

organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (Ligji Organik i Gjykatës).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoji relatoren e çështjes Marsida Xhaferllari, mori në shqyrtim pretendimet e kërkuarit Sali Hasa (*kërkuari*), që ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet e subjektit të interesuar, Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar (*Prokuroria e Posaçme*), që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuari është proceduar penalisht nga Prokuroria e Posaçme për veprat penale “Korrupsioni pasiv i gjyqtarëve, prokurorëve dhe funksionarëve të tjerë të organeve të drejtësisë” dhe “Refuzimi për deklarimin, mosdeklarimi, fshehja ose deklarimi i rremë i pasurive, interesave privatë të personave të zgjedhur dhe nëpunësve publikë ose i çdo personi tjetër që ka detyrimin ligjor për deklarim”, të parashikuara respektivisht nga nenet 319/ç dhe 257/a, paragrafi i dytë, të Kodit Penal (*KP*). Lidhur me veprën penale të parashikuar nga neni 257/a, paragrafi i dytë, i *KP*-së, prokuroria ka arritur në përfundimin se kërkuari, në detyrën e prokurorit: (i) ka fshehur pasurinë e paluajtshme të llojit “tokë” (kullotë), 2000 m², të ndodhur në Palermo, Himarë, duke e regjistruar në mënyrë formale në emër të dy fëmijëve të tij; (ii) gjatë procesit të rivlerësimit kalimtar e ka deklaruar në mënyrë të rreme atë, duke e pasqyruar vetëm si një pasuri prej 1000 m², të fituar me dhurim nga një i tretë në favor të dy fëmijëve të tij.

2. Në përfundim të gjykimit të shkurtuar të çështjes, Gjykata e Posaçme e Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar (*GJKKO-ja e Shkallës së Parë*), me vendimin nr. 36, datë 31.05.2022, ka vendosur, ndër të tjera, deklarimin të pafajshëm të kërkuarit për veprën penale të parashikuar nga neni 257/a, paragrafi i dytë, i *KP*-së. Sipas asaj gjykate, nuk provohej fakti penal i fshehjes dhe deklarimit të rremë, pasi kontrata e dhurimit përcaktonte qartë sipërfaqen e dhuruar, ajo ishte deklaruar rregullisht, veprimet e mëpasshme nuk zhbënin vullnetin e qartë të kontratës së dhurimit dhe shkak i dhurimit lidhej me njohjet familjare, pra jo me ndonjë rast të konfliktit të

interesit. Prokurori i Posaçëm ka paraqitur apel ndaj vendimit, duke kundërshtuar, ndër të tjera, edhe pjesën që ka vendosur pafajësinë e kërkuesit.

3. Gjykata e Posaçme e Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar (*GJKKO-ja e Apelit*), me vendimin nr. 18, datë 23.03.2023, ka vendosur ndryshimin e vendimit të gjykatës së shkallës së parë, duke e deklaruar fajtor kërkuesin për të dyja veprat penale që akuzohej dhe e ka dënuar atë përfundimisht me 2 vjet e 4 muaj burgim. Në lidhje me akuzën e parashikuar nga neni 257/a, paragrafi i dytë, i KP-së, gjykata e apelit ka vlerësuar se provohej përtej çdo dyshimi se kërkuesi kishte fshehur pasurinë dhe e kishte deklaruar në mënyrë të rreme atë, pasi: (i) kishte deklaruar vetëm një pjesë të pasurisë të regjistruar (1000 m² nga 2000 m²); dhe (ii) ndonëse kontrata e dhurimit ishte “e përmbyllur” *de jure* në emër të fëmijëve të tij, *de facto* përfitues i pronës së dhuruar ishte vetë kërkuesi. Kundër këtij vendimi ka paraqitur rekurs kërkuesi.

4. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2024-1823 (281), datë 14.11.2024, ka vendosur mospranimin e rekursit kundër vendimit të gjykatës së apelit për pjesën që ka vendosur fajësinë e kërkuesit për akuzën e parashikuar nga neni 257/a, paragrafi i dytë, i KP-së, me arsyetimin se nuk evidentohet ndonjë nga shkaqet e parashikuara në nenin 432 të Kodit të Procedurës Penale (*KPP*). Ndërsa për pjesën që ka vendosur fajësinë e kërkuesit për veprën penale të korrupsionit pasiv, të parashikuar nga neni 319/ç i KP-së, Gjykata e Lartë ka vendosur prishjen e vendimit dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim në gjykatën e apelit.

5. Në datën 13.06.2025 kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) me ankim kushtetues individual, sipas objektit. Me vendimin e datës 30.07.2025, Kolegji i Gjykatës ka vendosur kalimin e kërkesës për shqyrtim paraprak në Mbledhjen e Gjyqtarëve, e cila, me vendimin e datës 15.09.2025, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

6. **Kërkuesi**, në mënyrë të përmblodhur, ka pretenduar se nga vendimet e kundërshtuara i janë cenuar:

- 6.1. *E drejta e mosdënimit pa ligj*, e garantuar nga neni 29 i Kushtetutës, për shkak të interpretimit antikushtetues të ligjit. Fakti i fshehjes dhe deklarimit të rremë të pasurisë në deklaratën “*Vetting*” nuk parashikohet si vepër penale në nenin D të Aneksit të Kushtetutës dhe në ligjin nr. 84/2016 “Për rivlerësimin kalimtar të

gjqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë” (*Ligji për Rivlerësimin Kalimtar*). Gjykatat kanë analizuar edhe ligjin nr. 9049, datë 10.04.2003 “Për deklarinimin dhe kontrollin e pasurive, të detyrimeve financiare të të zgjedhurve dhe të disa nëpunësve publikë”, të ndryshuar (*Ligji për Deklarimin e Pasurisë*), i cili nuk është miratuar me shumicë të cilësuar. Neni 257/a, paragrafi i dytë, i KP-së nuk mund të zbatohet për raste të parashikuara si vepra penale në ndonjë ligj tjetër jashtë përmbajtjes së KP-së, kur ai ligj nuk është miratuar sipas nenit 81, pika 2, të Kushtetutës. Rregullimi i pasaktë i normës i lë shteg zbatuesit t’i japë asaj kuptime të ndryshme, të tilla që çojnë rrjedhimisht në krijimin e problemeve. Kërkuesi, në cilësinë e subjektit deklarues, nuk mban përgjegjësi ligjore për veprimet ose mosveprimet e anëtarëve madhorë të familjes që kanë pasuri të regjistruara në emër të tyre.

- 6.2. *Parimi i sigurisë juridike*, i garantuar nga neni 4 i Kushtetutës, pasi në përfundim të hetimeve në vitin 2022 ai është akuzuar për veprime që janë deklaruar rregullisht në deklaratën e pasurisë të vitit 2014 të dorëzuar në datën 16.03.2015. Në këtë mënyrë ligjit penal i është dhënë fuqi prapavepruese dhe vepra penale është parashkruar. Gjykatat duhet të konsideronin datën e parë të deklarinimit të veprimeve, pasi individit nuk mund të dënohet sa herë shteti kërkon përsëritjen e deklarinimit, për më tepër që Kushtetuta dhe KP-ja e kanë përjashtuar institutin e rivënies në afat për veprat penale që janë parashkruar.
- 6.3. *E drejta për proces të rregullt ligjor*, e garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në aspektet e mëposhtme:
 - 6.3.1. *Parimi i kontradiktoritetit dhe barazisë së armëve*, pasi gjykata e apelit nuk ka analizuar faktet që shfaqësonin kërkuesin, vlerën e indiceve që përmbajnë mesazhet dhe përgjimet telefonike të kërkuesit dhe dhuruesit të pasurisë, vlerën e shkresës së zyrës së kadastrës së Vlorës se prona është regjistruar gabimisht dy herë, pasi është depozituar dy herë kontrata e dhurimit ose faktin që të ketë dy kontrata dhurimi duhet të ketë dy deklarata noteriale për pranimin e dhurimit. Këto pasaktësi dhe gabime në dukje kanë rënduar pozitën e kërkuesit. Gjykata e apelit nuk ka pranuar të marrë në shqyrtim si prova dokumentet e depozituara me shkrim nga kërkuesi në gjykatën e shkallës së parë në datën 18.02.2022, me argumentin e shqyrtimit të çështjes me ritin e gjykimit të shkurtuar, ndonëse ka pranuar kërkesën e prokurorit

për rishqyrtimin gjyqësor të provave, duke u bërë në këtë mënyrë palë me prokurorin në dëm të kërkuesit. Provat nuk i janë nënshtruar debatit gjyqësor dhe ato nuk janë të mjaftueshme tej çdo dyshimi të arsyeshëm për të vërtetuar ekzistencën e faktit penal, për rrjedhojë gjykatat kanë cenuar edhe *parimin e prezumimit të pafajësisë*.

- 6.3.2. *Standardi i arsytimit të vendimit gjyqësor i lidhur me aksesin në gjykatë*, pasi gjykata e apelit nuk ka arsyetuar për momentet kryesore të akuzës dhe vendimi është kontradiktor, ka paragjykime në dëm të personit të akuzuar dhe bazohet në supozime dhe hamendësime dhe jo në të gjitha provat e marra gjatë hetimeve paraprake dhe të verifikuara në procesin gjyqësor, duke e shpallur fajësinë e kërkuesit jo sipas standardit “tejt çdo dyshimi të arsyeshëm”. Cenimi i këtyre standardeve është provuar nga Gjykata e Lartë, e cila e ka kthyer çështjen për rigjykim për akuzën e korrupsionit pasiv dhe po njësoj ajo duhet të kishte disponuar edhe ndaj akuzës për veprën penale të fshehjes dhe deklarimit të rremë të pasurisë. Po kështu, Gjykata e Lartë, duke u gjendur përpara dy vendimeve kontradiktore të gjykatave të faktit për sa i takon akuzës për veprën penale sipas nenit 257/a, paragrafi i dytë, i KP-së, nuk mund të vendoste mospranimin e rekursit, por ajo duhej të shprehej se cilin vendim linte në fuqi. Ajo ka inkorporuar të njëjtin arsyetim të gjykatës së apelit pa bërë vetë një analizë të pretendimeve të kërkuesit të paraqitura në rekurs për ligjin e zbatueshëm, duke e bërë arsyetimin e saj të vakët dhe të pamjaftueshëm.
- 6.3.3. *E drejta për t’u mbrojtur*, pasi prokuroria nuk ka krijuar lehtësi për të përgatitur dhe realizuar mbrojtjen në kushtet kur aktet e hetimeve paraprake janë përfshirë në 30 volume të përbëra nga 8000 fletë pa një rend dhe rregullsi. Një pjesë e konsiderueshme e akteve janë në formatin e fotokopjes të përsëritura disa herë të dokumenteve të administruara gjatë procesit të rivlerësimit. Materialet në format elektronik të vëna në dispozicion për mbrojtjen nuk përputheshin me përmbajtjen e dosjeve fizike. Kjo gjë ka vënë në vështirësi serioze jo vetëm përgatitjen e mbrojtjes, por edhe vetë gjykatat në shqyrtimin gjyqësor të çështjes.
- 6.3.4. *Parimi i transparencës dhe objektivitetit në hetimet paraprake*, pasi prokurori i çështjes është caktuar pa short dhe të gjitha veprimet hetimore të kryera prej tij janë të vesuara dhe rezultat i një obsesioni të pabazë, subjektiv dhe të pamotivuar

ligjërishit. Pavarësisht se ka kërkuar disa herë informacione lidhur me regjistrimin e njoftimit të veprës penale në ngarkim të tij, nuk ka marrë asnjë përgjigje zyrtare. Prokuroria ka keqzbatuar pikën 1 të nenit 287 të KPP-së dhe kërkuesi ka qëndruar nën hetim nga data 17.02.2020 deri në datën 28.01.2022, pra rreth 23 muaj, ndërkohë që gjykata ka disponuar me vendim të ndërmjetëm për zgjatjen e hetimeve vetëm një herë, pra janë të justifikuar vetëm 8 muaj. Po kështu, gjatë përgjimit është *shkelur privatësia e tij*, e garantuar nga neni 36 i Kushtetutës.

7. **Subjekti i interesuar, Prokuroria e Posaçme**, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar se kërkuesi nuk ka ezauruar të gjitha mjetet e brendshme juridike të parashikuara nga ligji për zgjidhjen e çështjes. Kjo, pasi GJKKO-ja e Apelit, pas rishqyrtimit të çështjes, me vendimin nr. 28 (87-2025-209), datë 18.06.2025, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë për deklarimin e kërkuesit fajtor për kryerjen e veprës penale të korrupsionit pasiv, dënimin e tij përfundimisht me 2 vjet e 4 muaj burgim dhe moszbatimin e nenit 59 të KP-së. Në këtë situatë, GJKKO-ja e Apelit i ka shqyrtuar të dyja vendimet objekt kundërshtimi të ankimit kushtetues individual dhe nuk ka njoftim nëse kërkuesi ka ushtruar rekurs ndaj atij vendimi.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuesit

8. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të Ligjit Organik të Gjykatës, çdo individ mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë edhe kriteret kumulative të nenit 71/a të Ligjit Organik të Gjykatës, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuar në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

9. Kërkuesi, si bartës i të drejtave dhe lirive themelore të parashikuara në Kushtetutë, legjitimohet *ratione personae*, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, pasi ka qenë palë në procesin gjyqësor në të cilin janë dhënë vendimet e kundërshtuara, për rrjedhojë ai justifikon interesin në çështjen e parashtruar.

10. Një kriter tjetër paraprak është *shterimi i mjeteve juridike efektive*, që përcaktohet nga neni 131, pika 1, shkronja “f”, i Kushtetutës, sipas të cilit Gjykata bën gjykimin përfundimtar të ankesave individuale kundër çdo vendimi gjyqësor, pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive themelore kushtetuese që pretendohet se janë cenuar. Ky rregull nënkupton jo vetëm që individi t’u jetë drejtuar të gjitha shkallëve të zakonshme, por edhe që të gjitha pretendimet që ngre në këtë Gjykatë t’i ketë paraqitur më parë në këto instanca, të paktën në substancë, duke respektuar kërkesat formale dhe afatet e parashikuara në ligjin procedural (*shih vendimet nr. 3, datë 15.01.2026; nr. 8, datë 19.03.2018; nr. 31, datë 25.05.2015 të Gjykatës Kushtetuese*). Nga ana tjetër, Gjykata ka pranuar se vendimet gjyqësore që kthejnë çështjen për rigjykim, si rregull, nuk janë përfundimtare për efekte të gjyimit kushtetues, pasi ato nuk zgjidhin themelin e çështjes e se, në të tilla raste, kërkuesi i ka të gjitha mjetet e nevojshme juridike për mbrojtjen e interesave të tij gjatë rigjyimit të çështjes, përfshirë më pas edhe mbrojtjen kushtetuese në këtë Gjykatë (*shih vendimet nr. 59, datë 14.11.2023; nr. 39, datë 06.07.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

11. Në rastin konkret, Gjykata vëren se kërkuesi është akuzuar për dy vepra penale, ndaj për këtë shkak ka pasur bashkim të procedimeve në kuptim të nenit 79 të KPP-së. Procedimi penal për akuzën penale të deklaramit të rremë dhe të fshehjes së pasurisë, të parashikuar nga neni 257/a, paragrafi i dytë, i KP-së, ka përfunduar në datën 14.11.2024, kur Gjykata e Lartë ka vendosur mospranimin e rekursit të kërkuesit ndaj vendimit penal të dënimit. Ndërsa procedimi penal për akuzën penale të korrupsionit pasiv, të parashikuar nga neni 319/ç i KP-së, është në zhvillim e sipër, pasi Gjykata e Lartë, me të njëjtin vendim të datës 14.11.2024, ka vendosur rigjykimin e çështjes në gjykatën e apelit. Kjo e fundit, në datën 18.06.2025 (pas paraqitjes së ankimit kushtetues) dha vendim dënimi me burgim për kërkuesin. Mbi bazën e rekursit të kërkuesit, çështja për akuzën e parashikuar nga neni 319/ç i KP-së u regjistrua në Gjykatën e Lartë në datën 21.11.2025 dhe aktualisht është në pritje për shqyrtim.

12. Ndërkohë, kërkuesi në ankimin kushtetues individual ka kundërshtuar vendimet gjyqësore të gjykatës së apelit të vitit 2023 dhe të Gjykatës së Lartë të vitit 2024, për atë pjesë që kanë përmbyllur procedimin penal për akuzën e parashikuar nga neni 257/a, paragrafi i dytë, i KP-së, duke parashtruar se ato janë përfundimtare për qëllime të kontrollit kushtetues.

13. Subjekti i interesuar, Prokuroria e Posaçme, ka prapësuar se kërkuesi nuk ka ezauruar të gjitha mjetet e brendshme juridike të parashikuara nga ligji për zgjidhjen e çështjes, për shkak se Gjykata e Lartë ka vendosur kthimin e çështjes për rigjykim në gjykatën e apelit. Kjo e fundit,

pas rishqyrtimit të çështjes të urdhëruar nga Gjykata e Lartë, në datën 18.06.2025 ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë për fajësinë e kërkuesit për veprën penale të korrupsionit pasiv, ndaj sipas subjektit të interesuar, vendimet e kundërshtuara nuk mund të konsiderohen përfundimtare.

14. Gjykata, duke analizuar rrethanat procedurale të vendimmarrjes së Gjykatës së Lartë, vëren se në datën 14.11.2024 procedimet penale janë ndarë *de facto* sipas akuzave, në kuptim të nenit 93 të KPP-së. Procedimi penal për akuzën e fshehjes dhe deklarimit të rremë të pasurisë është përmbyllur me vendimin e Gjykatës së Lartë të datës 14.11.2024 me mospranimin e rekursit të kërkuesit. Për këtë arsye, në ndryshim nga sa prapëson subjekti i interesuar, Gjykata çmon se për vendimet gjyqësore që lidhen me këtë akuzë kërkuesi e ka përmbushur kriterin e shterimit të mjeteve juridike në dispozicion, pasi i ka përdorur formalisht të gjitha mundësitë e ofruara nga sistemi i apelleve në të tria shkallët e gjyqësorit të zakonshëm.

15. Për sa i takon aspektit substancial të shterimit të mjeteve juridike, Gjykata do të analizojë fillimisht pretendimet për cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor dhe asaj për jetë private. Në kuadër të këtyre pretendimeve, kërkuesi ka parashtruar se hetimet paraprake nuk kanë qenë objektive dhe transparente, si dhe i kanë cenuar të drejtën për jetë private, duke argumentuar, ndër të tjera, se: (i) prokuroria ka keqzbatuar pikën 1 të nenit 287 të KPP-së dhe megjithëse afati i hetimeve është zgjatur vetëm një herë me vendim të gjykatës, ai ka qëndruar nën hetim për 23 muaj; (ii) si pasojë e përgjimit atij i është cenuar e drejta e jetës private; (iii) Gjykata e Lartë e ka kthyer çështjen për rishqyrtim në gjykatën e apelit, duke konstatuar, bazuar në nenin 319/ç të KP-së, pamjaftueshmëri arsyetimi në analizimin dhe shqyrtimin e provave, konkretisht të rezultateve të përgjimit.

16. Gjykata çmon se për këto pretendime kërkuesi nuk ka shteruar mjetet juridike në dispozicion, në kuptimin substancial, ndaj ato nuk mund të merren në shqyrtim. Konkretisht, nuk rezulton që pretendimet për kohëzgjatjen e hetimeve paraprake dhe cenimin e jetës private nga përgjimet të jenë ngritur më parë prej tij gjatë shqyrtimit të akuzës së fshehjes dhe deklarimit të rremë të pasurisë në gjykatat e zakonshme. Ndërsa në lidhje me rregullsinë e veprimeve të përgjimit, siç u evidentua më lart (*shih paragrafin 11 të vendimit*), procedimi penal për akuzën e korrupsionit pasiv nuk është bërë ende përfundimtar për qëllime të kontrollit kushtetues, ndaj kërkuesi ka ende mjetin ligjor të rekursit në dispozicion.

17. Ndryshe paraqitet situata për pretendimet që lidhen me cenimin e të drejtave të mosdënimit pa ligj dhe të procesit të rregullt ligjor në aspektet e tjera (kontradiktoriteti dhe barazia

e armëve të lidhur me parimin e prezumimit të pafajësisë, standardi i arsytimit i lidhur me aksesin, mbrojtja dhe objektiviteti i hetimeve paraprake i lidhur me procedurat për caktimin e prokurorit), si dhe të parimit të sigurisë juridike, të cilat kërkuesi i ka ngritur në përmbajtje të rekursit drejtuar Gjykatës së Lartë. Rrjedhimisht, për këto pretendime ai e ka përmbushur kriterin e shterimit të mjeteve juridike, si në aspektin formal, ashtu edhe atë substancial.

18. Kërkuesi legjitimohet edhe *ratione temporis*, bazuar në nenin 71/a, pika 1, shkronja “b”, të Ligjit Organik të Gjykatës dhe në jurisprudencën kushtetuese (*shih vendimin nr. 42, datë 19.09.2023 të Gjykatës Kushtetuese*). Vendimi i arsytuar i Gjykatës së Lartë i është përcjellë avokatit të kërkuesit në rrugë elektronike në datën 14.02.2025, ndërsa ankimi kushtetues individual është paraqitur në Gjykatë në datën 13.06.2025, pra brenda afatit ligjor 4-mujor.

19. Në drejtim të legjitimitetit *ratione materiae*, kërkuesi ka pretenduar cenimin e së drejtës së mosdënimit pa ligj, së drejtës për proces të rregullt ligjor në disa aspekte (parimi i kontradiktoritetit dhe barazisë së armëve i lidhur me parimin e prezumimit të pafajësisë, standardi i arsytimit të vendimit i lidhur me aksesin në gjykatë, e drejta për t’u mbrojtur dhe objektiviteti i hetimeve paraprake i lidhur me procedurat për caktimin e prokurorit), si dhe parimin e sigurisë juridike.

20. Lidhur me pretendimin për objektivitetin e hetimeve paraprake, kërkuesi ka parashtruar se prokurori nuk është caktuar me short dhe se ai e ka disfavorizuar me dashje në përgatitjen e materialeve hetimore. Këtë pretendim gjykatat e faktit e kanë analizuar në drejtim të paanshmërisë së prokurorit të çështjes dhe e kanë gjetur të pabazuar. Kështu, GJKKO-ja e Apelit është shprehur se ndjekja penale dhe përfaqësimi i akuzës në gjykim janë kryer në përputhje me nenin 148 të Kushtetutës dhe nenin 24, pika 1, të KPP-së, pasi nuk ka pasur ndonjë shkak ligjor për zëvendësimin e prokurorit të çështjes. Gjithashtu, ajo gjykatë ka vënë në dukje se drejtuesi i Prokurorisë së Posaçme ka rrëzuar kërkesën për zëvendësimin e prokurorit të çështjes, me arsytimin se pretendimet e ngritura lidheshin me vlerën provuese që provat kishin për akuzën, prova të cilat do të verifikoheshin gjyqësisht. Sipas gjykatës së apelit, neni 27 i KPP-së ka parashikuar situatat e zëvendësimit të prokurorit nga drejtuesi i prokurorisë dhe këtë mekanizëm ligjor e ka ndjekur edhe kërkuesi, kërkesa e të cilit është rrëzuar. Gjykata e Lartë është shprehur se kërkuesi ka marrë përgjigje të argumentuar për të gjitha pretendimet thelbësore të ngritura në apel, që do të thotë se arsytimi i gjykatës së apelit për paanshmërinë e hetimeve është legjitimuar edhe prej Gjykatës së Lartë. Në këtë situatë, Gjykata çmon se, siç kanë vënë në dukje me të drejtë gjykatat e zakonshme, nuk është vërtetuar ndonjë rrethanë që të vërë në dyshim paanshmërinë e

prokurorit gjatë këtij procesi, që të cenojë rregullshmërinë në përfaqësimin e akuzës gjatë hetimit dhe gjykimit të çështjes. Në këtë kuptim pretendimi i tij për rregullat e shortit të caktimit të prokurorit të çështjes mbetet pa përmbajtje në aspektin kushtetues, ndaj nuk mund të merret në shqyrtim.

21. Për sa i takon pretendimit për cenimin e *së drejtës për t'u mbrojtur*, kërkuesi ka parashtruar se prokuroria nuk i ka krijuar lehtësi të përshtatshme për të përgatitur dhe realizuar mbrojtjen, pasi aktet e hetimeve paraprake kanë qenë voluminoze, pa një rend dhe rregullsi, gjë që ka vështirësuar aksesin në to (*shih paragrafin 6.3.3. të vendimit*).

22. Në jurisprudencën kushtetuese është pohuar se e drejta e mbrojtjes në procesin penal, e garantuar nga neni 31, shkronja “b”, i Kushtetutës, nuk duhet të pengohet. Gjykatat e juridiksionit të zakonshëm duhet të marrin të gjitha masat ligjore që në funksion të procesit të rregullt ligjor t'i japin mundësinë individit të bëjë mbrojtje reale, duke respektuar parimin e barazisë së armëve (*shih vendimet nr. 34, datë 17.11.2022; nr. 35, datë 01.06.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

23. Mbi bazën e këtij standardi, Gjykata thekson se lehtësimit të së drejtës së mbrojtjes i shërbejnë edhe rregullat ligjore dhe nënligjore për formën e akteve, inventarizimin dhe sistemimin e tyre në fashikull, si në fazën e hetimit paraprak, ashtu edhe gjatë gjykimit të çështjes. Organizimi i akteve në fashikull, në thelb, është veprimtari administrative, megjithatë në raste të veçanta ajo mund të ndërhyjë në të drejtën e palëve për proces të rregullt ligjor, duke marrë kështu në dukje vlerë kushtetuese. Në një çështje penale voluminoze, sistemimi dhe organizimi i rregullt i akteve në fashikull mundëson aksesin pa vonesa në aktet e procedimit, duke ndihmuar ushtrimin efektiv të së drejtës së mbrojtjes dhe respektimin e parimit të barazisë së armëve. Në këtë kuptim, renditja kronologjike dhe logjike e dokumentacionit procedural i shërben orientimit të gjykatës dhe palëve në çështje, lehtëson administrimin dhe vlerësimin e provave, si dhe shmang paqartësinë ose shpërfilljen e elementeve me rëndësi për zgjidhjen e drejtë të çështjes.

24. Thënë sa më lart, Gjykata çmon se për të vlerësuar nëse organizimi i akteve në fashikull ka cenuar të drejtën e mbrojtjes, duhen parë disa elemente së bashku: (i) nëse ka parregullsi objektive në renditje, indeksim ose përfshirje të dokumenteve; (ii) nëse këto parregullsi kanë penguar realisht aksesin e mbrojtjes dhe përdorimin në kohë të provave; (iii) nëse këto parregullsi kanë krijuar disavantazh procedural për individin; (iv) nëse këto parregullsi kanë ndikuar në drejtësinë e vendimit.

25. Në rastin në shqyrtim, Gjykata vëren se çështja e kërkuesit është komplekse dhe përfshin një volum të madh aktesh hetimore, çka ka sjellë vështirësi në sistemimin dhe shqyrtimin

e tyre. Megjithatë, nuk konstatohet një parregullsi objektive në organizimin e fashikullit e tillë që të ketë cenuar aksesin në dokumente. Po ashtu, nuk rezulton që mbrojtja të jetë penguar realisht në njohjen ose përdorimin e provave, pasi ajo është ushtruar në çdo fazë nga avokatë të zgjedhur, të cilët kanë marrë pjesë aktivisht në proces. Në këto kushte, parregullsitë e mundshme nuk kanë krijuar disavantazh procedural dhe as kanë ndikuar në drejtësinë e vendimmarrjes. Për rrjedhojë, Gjykata çmon se mënyra e organizimit të akteve gjatë hetimit në rastin e kërkuarit nuk përbën argument të mjaftueshëm kushtetues për të mbështetur pretendimin për cenimin e së drejtës për t'u mbrojtur.

26. Për sa u takon pretendimeve të tjera, Gjykata vëren se ato kanë të bëjnë me mënyrën sesi GJKKO-ja e Apelit dhe Gjykata e Lartë kanë gjykuar dhe arsyetuar bazueshmërinë e akuzës së Prokurorisë së Posaçme për veprën penale të deklarimit të rremë dhe fshehjes së pasurisë mbështetur mbi dokumentet e dorëzuara në kuadër të procesit të rivlerësimit kalimtar, në kushtet kur ai për këtë akuzë ishte shpallur i pafajshëm nga gjykata e shkallës së parë. Duke mbajtur në konsideratë se kontrolli kushtetues ndaj vendimeve gjyqësore është i kufizuar vetëm në funksion të mbrojtjes të të drejtave kushtetuese të individit dhe se interpretimi i ligjit i nënshtrohet juridiksionit kushtetues, vetëm kur shoqërohet me cenimin e këtyre të drejtave (*shih vendimet nr. 63, datë 20.11.2023; nr. 68, datë 14.11.2016 të Gjykatës Kushtetuese*), Gjykata çmon ta analizojë çështjen në këndvështrim të prezumimit të pafajësisë dhe të së drejtës së mosdënimit pa ligj, të garantuara respektivisht nga nenet 30 dhe 29 të Kushtetutës.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1. Për cenimin e parimit të prezumimit të pafajësisë

27. Kërkuari ka pretenduar se gjykata e apelit nuk ka analizuar përmbajtjen e provave që e shfajësonin atë në drejtim të faktit se regjistrimi i dy pasurive ishte gabim faktik i zyrës së kadastrës. Sipas tij, ajo gjykatë është bërë palë me prokurorin, pasi ka rishqyrtuar provat e paraqitura nga organi i akuzës, ndërsa ka refuzuar të shqyrtojë dokumentet e depozituara nga kërkuari në gjykimin në shkallë të parë. Provat nuk janë të mjaftueshme tej çdo dyshimi të arsyeshëm për të vërtetuar ekzistencën e faktit penal. Gjithashtu, sipas kërkuarit, vendimi i gjykatës së apelit përmban paragjykime dhe supozime të paarsyeshme. Gjykata e Lartë, sipas tij, gjendej përpara dy vendimeve të kundërta të gjykatave të faktit, ndaj nuk duhet të vendoste mospranimin e rekursit.

28. Subjekti i interesuar, Prokuroria e Posaçme, nuk ka paraqitur ndonjë prapësim lidhur me këtë pretendim, pasi ka mbajtur qëndrimin se çështja nuk duhet të shqyrtohet në themel (*shih paragrafin 7 të vendimit*).

29. Sipas nenit 30 të Kushtetutës, kushdo quhet i pafajshëm përderisa nuk i është provuar fajësia me vendim gjyqësor të formës së prerë.

30. Gjykata ka theksuar se, në rastin e gjykimit penal, parimi i prezumimit të pafajësisë është një nga elementet përbërës të procesit të rregullt ligjor. Ai kërkon që deklarimi i fajësisë të pandehurit të bëhet nga gjykata vetëm pas një shqyrtimi të plotë të çështjes. Asnjë masë që barazohet me dënimin nuk mund të jepet ndaj një të pandehuri pa u provuar fajësia e tij përtej çdo dyshimi të arsyeshëm (*shih vendimet nr. 27, datë 29.04.2025; nr. 20, datë 03.04.2024; nr. 4, datë 21.02.2022 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykatat e zakonshme nuk duhet ta fillojnë procesin me bindjen se i pandehuri ka kryer krimin për të cilin akuzohet. Barra e provës i takon palës akuzuese dhe çdo dyshim duhet të shkojë në favor të të pandehurit. Gjykatat duhet ta mbështesin vendimin në prova të drejtpërdrejta dhe të tërthorta që duhet të provohen nga akuza. Ato janë të detyruara të përcaktojnë faktet e çështjes, të rëndësishme për vlerësimin e përgjegjësisë ligjore të të akuzuarit, sa më qartë dhe saktë të jetë e mundur dhe nuk mund t'i paraqesin ato thjesht si aludime ose dyshime (*shih vendimet nr. 63, datë 20.11.2023; nr. 12, datë 24.04.2018; nr. 68, datë 14.11.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

31. Nën dritën e standardeve kushtetuese të mësipërme, si dhe duke mbajtur në konsideratë pretendimet e kërkuarit, Gjykata do të verifikojë nëse në procesin penal të zhvilluar ndaj tij gjykata e apelit dhe Gjykata e Lartë kanë respektuar garancitë procedurale të parimit të prezumimit të pafajësisë, që kanë të bëjnë me: (i) ndalimin e shfaqjes së paragjytimeve për shkak të refuzimit të marrjes së provave që e shfajësonin kërkuarin; (ii) vlerësimin e dyshimeve në favor të kërkuarit.

32. Në drejtim të ndalimit të shfaqjes së paragjytimeve, kërkuari ka parashtruar se gjykata e apelit ka refuzuar marrjen e provave të kërkuara prej tij, ndonëse ka vendosur përsëritjen e shqyrtimit gjyqësor. Në lidhje me këtë argument, Gjykata vëren se gjatë seancës paraprake kërkuari ka kërkuar gjykimin e shkurtuar të çështjes. GJKKO-ja e Shkallës së Parë e ka pranuar kërkesën, pasi ka çmuar se çështja mund të zgjidhej në gjendjen që ishin aktet. Për rrjedhojë, gjykimi në shkallë të parë është zhvilluar vetëm mbi bazën e akteve të mbledhura gjatë hetimeve paraprake, pa administrim provash të reja në seancë gjyqësore, me përjashtim të dokumenteve që lidheshin me gjendjen personale dhe familjare të kërkuarit. Në përfundim, GJKKO-ja e Shkallës

së Parë, ndër të tjera, e ka deklaruar kërkuesin të pafajshëm për veprën penale të parashikuar nga nenin 257/a, paragrafi i dytë, i KP-së.

33. Kundër vendimit për pjesën që e deklaronte të pafajshëm kërkuesin, prokurori ka paraqitur apel, duke kërkuar përsëritjen e pjeshme të shqyrtimit gjyqësor dhe administrimin e provave që lidheshin me veprën penale të deklarimit të rremë të pasurisë, të cilat ishin mbledhur gjatë hetimit paraprak. Ai ka paraqitur një listë të gjerë provash, përfshirë deklarata, dokumente të administruara nga Inspektorati i Lartë për Deklarimin dhe Kontrollin e Pasurive dhe Konfliktit të Interesave (*ILDKPKI*), akte noteriale, procesverbale sekuestrimi dhe dokumente të gjetura gjatë kontrolleve. Mbrojtja e kërkuesit e ka kundërshtuar këtë kërkesë, duke kërkuar që gjykata të administronte disa prova të saj, të llojit “dokument”, që ndonëse ishin paraqitur në seancën paraprake, ishin refuzuar nga gjykata e shkallës së parë.

34. GJKKO-ja e Apelit ka vendosur përsëritjen e shqyrtimit gjyqësor vetëm mbi provat e mbledhura gjatë hetimit paraprak, pra duke refuzuar aktet e paraqitura nga mbrojtësi. Ajo ka arsyetuar se përsëritja e pjeshme e shqyrtimit gjyqësor mbi provat e administruara gjatë hetimit paraprak, duke ruajtur përfitimet e gjykimit të shkurtuar, i garantonte kërkuesit një mbrojtje më të gjerë dhe mundësi reale kontradiktoriteti mbi aktet. GJKKO-ja e Apelit ka theksuar se në gjykimin e shkurtuar provat merren gjatë hetimit paraprak dhe se në gjykim mund të paraqiten vetëm dokumente që lidhen me gjendjen personale ose familjare të të pandehurit. Ky vlerësim është mbështetur edhe nga Gjykata e Lartë, e cila ka çmuar se GJKKO-ja e Apelit ka respektuar garancitë e procesit të rregullt ligjor dhe u ka dhënë palëve mundësinë të debatonin mbi provat e administruara.

35. Gjykata ka theksuar se gjykimi i shkurtuar është një formë e posaçme gjykimi, e cila vihet në lëvizje me kërkesë të të pandehurit, por pranohet nga gjykata vetëm kur çështja mund të zgjidhet në gjendjen që janë aktet. Ky institut sjell përfitime si për të pandehurin, përmes uljes së dënimit me 1/3-at, ashtu edhe për interesin publik, duke siguruar një gjykim më të shpejtë dhe më ekonomik (*shih vendimet nr. 6, datë 26.02.2013; nr. 14, datë 26.03.2012; nr. 4, datë 10.01.2012 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata ka pohuar gjithashtu se nëse gjykatat do të mund të rëndonin pozitën e të pandehurit përtej kërkesës së prokurorit edhe në gjykimin e shkurtuar, ky institut do të humbiste funksionin e tij kushtetues, pasi i pandehuri do të hiqte dorë nga disa garanci procedurale kushtetuese pa përfituar asnjë avantazh (*shih vendimin nr. 4, datë 10.02.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

36. Në analizë të sa më sipër, Gjykata vë në dukje se në gjykimin e shkurtuar çështja e fajësisë zgjidhet vetëm mbi bazën e provave të mbledhura gjatë hetimit paraprak, pasi vetë thelbi i këtij instituti qëndron në pranimin nga i pandehuri të gjendjes së akteve dhe heqjen dorë nga administrimi i provave në seancë gjyqësore. Në këmbim të këtij qëndrimi procedural, ligji i njeh të pandehurit përfitimin e uljes së dënimit me një të tretën. Për rrjedhojë, nëse pas pranimit të gjykimin të shkurtuar do të lejohej administrimi i gjerë i provave të reja ose rihapja e plotë e shqyrtimit gjyqësor, ky institut do të humbiste funksionin e tij, pasi ai bazohet pikërisht në ekuilibrin midis përfitimit përmes uljes së dënimit dhe interesit publik për zhvillimin e një gjykimi më të shpejtë dhe me ekonomi gjyqësore. Nisur nga ky këndvështrim, Gjykata vëren se megjithëse kërkuesi ishte shpallur i pafajshëm në gjykimin e shkurtuar në shkallë të parë, GJKKO-ja e Apelit vendosi të përsëriste pjesërisht shqyrtimin gjyqësor pas ankimit të prokurorit, i cili kërkonte deklarinan fajtor të tij. Gjatë këtij shqyrtimi u analizuan vetëm provat e mbledhura gjatë hetimit paraprak, kurse kërkuetit iu dha mundësia të paraqiste kundërshtimet dhe argumentet e tij, të cilat u debatuan gjatë gjykimin. Në këtë pikëpamje, shqyrtimi i provave të mbrojtjes, siç kanë arsyetuar gjykatat e zakonshme, nuk mund të pranohej për shkak të gjykimin të shkurtuar, pasi bëhej fjalë për akte që nuk ishin mbledhur gjatë hetimit paraprak. Po ashtu, nuk rezulton që gjykata e apelit të ketë ndryshuar cilësimin juridik të veprës penale ose të ketë caktuar një dënim më të rëndë nga ai i kërkuar nga prokurori. Përkundrazi, ajo ka respektuar përfitimet procedurale që burojnë nga gjykimi i shkurtuar. Në këtë situatë, Gjykata çmon se pretendimi i kërkuetit se gjykatat kanë paragjykuar fajësinë e tij për shkak të refuzimit të provave nuk qëndron.

37. Argumenti tjetër i kërkuetit për cenimin e parimit të prezumimit të pafajësisë ka të bëjë me vlerësimin e dyshimeve jo në favor të tij. Sipas kërkuetit, provat e administruara nuk ishin të mjaftueshme për të provuar fajësinë e tij përtej çdo dyshimi të arsyeshëm, por ngrinin vetëm dyshime, të cilat gjykata e apelit i ka interpretuar në favor të akuzës. Po ashtu, sipas kërkuetit, Gjykata e Lartë nuk e ka riparuar këtë cenim, pasi nuk ka pranuar për shqyrtim rekursin e tij.

38. Në analizë të këtyre argumenteve, Gjykata vëren se vlerësimi i provave nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm i nënshtrohet kontrollit kushtetues vetëm kur cenohen parime, standarde ose të drejta kushtetuese (*shih vendimin nr. 63, datë 20.11.2023 të Gjykatës Kushtetuese*). Në këtë kuadër, Gjykata do të shqyrtojë nëse në procesin penal ndaj kërkuetit ka pasur zhvendosje të barrës së provës nga prokuroria tek ai dhe nëse fajësia është provuar përtej çdo dyshimi të arsyeshëm.

39. Gjykata konstaton se GJKKO-ja e Apelit e ka deklaruar kërkuesin fajtor për veprën penale të parashikuar nga neni 257/a, paragrafi i dytë, i KP-së, në formën e fshehjes dhe deklarimit të rremë të pasurisë. Për këtë përfundim, ajo ka analizuar: (i) dëshmitë e katër shtetasve (dhuruesit të pronës, projektuesit të ndërtimit dhe dy punonjësve të bashkisë), (ii) aktet e procesit të rivlerësimit kalimtar, (iii) dokumentacionin e administruar nga ILDKPKI-ja në kuadër të deklaramëve vjetore, (iv) aktet noteriale, (v) komunikimet telefonike, (vi) dokumentet e regjistrimit të pasurive; (vii) aktet e sekuestruara gjatë kontrollit të banesës së kërkuesit. Mbi bazën e këtyre provave, ajo gjykatë ka përcaktuar rrethanat e faktit penal.

40. Sipas GJKKO-së së Apelit, kërkuesi, në cilësinë e prokurorit, ka depozituar më 27.01.2017 deklaratën e pasurisë për procesin e rivlerësimit kalimtar, ku ka deklaruar se një shtetas (dhuruesi) u kishte dhuruar dy fëmijëve të tij një sipërfaqe toke 1000 m² në Palermo, Himarë, në bashkëpronësi me pjesë të barabarta. Ai i ka qëndruar këtij deklarami përgjatë gjithë procesit të rivlerësimit kalimtar. I njëjti deklaram ishte bërë nga kërkuesi edhe në deklaratën periodike të vitit 2014. Mirëpo, në kundërshtim me këtë deklaram, në emër të dy fëmijëve të kërkuesit rezultoi në regjistruara dy pasuri të veçanta, secila me sipërfaqe 1000 m², të përfituara mbi bazën e së njëjtës kontratë dhurimi të datës 17.10.2014. Nga dokumentacioni i administruar rezultonte se për secilën pasuri ishin kryer aplikime të ndryshme regjistrimi, të shoqëruara me dokumentacion të veçantë hipotekar dhe plane rievimi që identifikonin parcela të ndryshme.

41. GJKKO-ja e Apelit ka arsyetuar se regjistrimi i dy pasurive nuk mund të konsiderohej gabim material i zyrës së regjistrimit të pasurive, pasi secili aplikim ishte mbështetur në dokumentacion të ndryshëm, përfshirë vërtetime hipotekare dhe plane rievimi që individualizonin dy parcela të ndryshme. Për rrjedhojë, ajo ka arritur në përfundimin se ishte kërkuar dhe realizuar regjistrimi i dy pasurive të ndryshme, secila me sipërfaqe 1000 m². Gjithashtu, ajo gjykatë ka vlerësuar se gjatë procesit të rivlerësimit kërkuesi kishte paraqitur vetëm një pjesë të dokumentacionit të regjistrimit, duke fshehur dokumente të tjera që lidhnin kontratën e dhurimit me dy pasuri të ndryshme. Sipas saj, kërkuesi kishte dijeni të plotë për ekzistencën e të dyja pasurive, jo vetëm për shkak të dokumentacionit të regjistrimit, por edhe për shkak të veprimeve noteriale të kryera nga fëmijët e tij për administrimin dhe shitjen e tyre. Kjo dijeni konfirmohej edhe nga komunikimet telefonike me dhuruesin dhe nga dëshmia e këtij të fundit, sipas së cilës kontaktet lidhur me pasuritë mbaheshin me kërkuesin dhe jo me fëmijët e tij.

42. Po kështu, GJKKO-ja e Apelit ka marrë në konsideratë edhe një sërë veprimesh noteriale të kryera nga kërkuesi dhe fëmijët e tij gjatë kohës së procesit të rivlerësimit, duke nxjerrë

përfundimin se këto veprime tregonin se kërkuesi dhe fëmijët e tij sillëshin si pronarë të të dyja pasurive. Konkretisht: (i) më 23.11.2019 kërkuesi ka lëshuar një deklaratë noteriale, sipas së cilës ai vetë kishte aplikuar për regjistrimin e një kontrate tjetër dhurimi të datës 16.10.2014, të lidhur nga dhuruesi në favor të një shtetaseje tjetër, ndërsa fëmijët e tij kishin përfituar vetëm një pasuri prej 1000 m²; (ii) më 25.11.2019 dy fëmijët e kërkuesit kanë deklaruar me akt noterial se atyre u ishte dhuruar dhe regjistruar vetëm një pasuri me sipërfaqe 1000 m²; (iii) më 23.06.2020 ata (fëmijët) kanë lëshuar një prokurë të posaçme noteriale, me anë të së cilës autorizonin dhuruesin të shiste në emër dhe për llogari të tyre dy pasuri të paluajtshme, secila prej 1000 m², duke përcaktuar se çmimi i shitjes duhej të kalonte në llogaritë e tyre bankare. Prokurës i janë bashkëlidhur edhe vërtetimet hipotekare të të dyja pasurive nr. 52 dhe nr. 54, të lëshuara më 05.02.2015; (iv) më 06.07.2020 fëmijët e kërkuesit kanë revokuar pjesërisht këtë prokurë, duke autorizuar shitjen vetëm të njëres pasuri dhe duke përjashtuar çdo veprim për pasurinë tjetër; (v) më 26.02.2021 është lidhur kontrata e shitjes vetëm për pasurinë nr. 54, sipas së cilës dhuruesi, në cilësinë e përfaqësuesit të dy fëmijëve të kërkuesit, ia ka shitur atë një personi të tretë kundrejt çmimit 200.000 lekë. Kontratës i janë bashkëlidhur prokura e posaçme, revokimi i pjesshëm i saj dhe kopja e certifikatës së pronësisë për pasurinë nr. 54.

43. Gjithashtu, gjatë kontrollit të banesës së kërkuesit janë gjetur dokumente që lidhen me pronat e dhuruesit, përfshirë materiale për një projekt ndërtimi në emër të kërkuesit. Po kështu, nga komunikimet telefonike rezulton se kërkuesi interesohej vazhdimisht për problematikat e pronësisë së dhuruesit dhe komunikonte me të për administrimin e pasurive dhe aktet noteriale përkatëse.

44. GJKKO-ja e Apelit ka arsyetuar gjerësisht edhe përse nuk bëhej fjalë për gabim teknik të zyrës së regjistrimit të pasurive. Kështu, ajo ka rrëzuar pretendimin se shitja e njëres prej pasurive kishte synuar korrigjimin e një gabimi material në regjistrim. Ajo ka vlerësuar se dëshmia e dhuruesit ishte kontradiktore dhe se dokumentacioni i shitjes nuk provonte kalimin real të çmimit te fëmijët e kërkuesit. Sipas saj, këto rrethana tregonin ushtrimin faktik të të drejtave të pronarit nga kërkuesi dhe fëmijët e tij. Po ashtu, GJKKO-ja e Apelit ka vlerësuar se analiza e gjykatës së shkallës së parë, sipas së cilës kontrata e dhurimit përbënte titull vetëm për 1000 m², kishte natyrë civile dhe nuk përjashtonte përgjegjësinë penale. Sipas saj, legjislacioni për deklarimin dhe kontrollin e pasurive synon identifikimin edhe të pasurive që zotërohen *de facto* nga zyrtarët publikë.

45. Në analizë të fakteve të provuara, GJKKO-ja e Apelit ka arritur në dy përfundime. Së pari, kërkuesi ka fshehur pasuri, pasi ka deklaruar vetëm 1000 m², ndërkohë që në emër të fëmijëve të tij rezultonin të regjistruara 2000 m². Ajo ka vlerësuar se marrëdhëniet e ngushta të kërkuesit me dhuruesin, përfshirja e tij në administrimin e pronave, dokumentet e gjetura në banesën e tij dhe sjellja e mbajtur ndaj pasurive provonin se ato i përkisnin atij *de facto*. Së dyti, ajo gjykatë ka vlerësuar se dhuruesi ka marrëdhënie të drejtpërdrejtë me kërkuesin dhe jo me fëmijët e tij, ndërsa dhurimi ka ardhur si shenjë mirënjohjeje për ndihmën që kërkuesi i ka dhënë ndër vite lidhur me problematikat gjyqësore të pronësisë. Në këto rrethana, GJKKO-ja e Apelit ka arritur në përfundimin se dhurimi ishte formalizuar në emër të fëmijëve, por në thelb përfitues ishte vetë kërkuesi, i cili, duke e paraqitur ndryshe këtë situatë, kishte konsumuar elementet e veprës penale të deklaramit të rremë të pasurisë.

46. Arsjetimi i gjykatës së apelit është gjetur i drejtë nga Gjykata e Lartë, e cila ka vendosur mospranimin e rekursit të kërkuesit për këtë pjesë të vendimmarrjes. Ajo ka çmuar se GJKKO-ja e Apelit ka kryer një vlerësim të plotë dhe në përputhje me nenin 152 të KPP-së të provave të administruara, duke i analizuar ato në lidhje dhe unitet me njëra-tjetrën. Sipas Gjykatës së Lartë, gjykata e apelit ka marrë në konsideratë, ndër të tjera, dokumentet e regjistrimit të kontratës së dhurimit, vërtetimet hipotekare, planet e rievimit, deklaratat për pranimin e dhurimit, si dhe qëndrimin e mbajtur nga kërkuesi gjatë procesit të deklaramit dhe rivlerësimit kalimtar. Sipas saj, pretendimet e ngritura në rekurs kishin natyrë faktike dhe synonin një rivlerësim të provave, çështje që ishte shqyrtuar gjerësisht nga GJKKO-ja e Apelit, e cila kishte argumentuar se akuza ndaj kërkuesit për veprën penale të parashikuar nga neni 257/a, paragrafi i dytë, i KP-së, ishte provuar dhe se pretendimet e mbrojtjes për pafajësi nuk qëndronin.

47. Në vlerësim të sa më sipër, Gjykata çmon se GJKKO-ja e Apelit dhe Gjykata e Lartë kanë përmbushur detyrimin e tyre kushtetues për respektimin e parimit të prezumimit të pafajësisë në vlerësimin e provave. Gjykata e apelit e ka mbështetur përfundimin e saj mbi një analizë tërësore të provave të administruara, të lidhura logjikisht me njëra-tjetrën. Arsjetimi i saj nuk është bazuar në prezumime të përgjithshme ose në zhvendosjen e barrës së provës tek kërkuesi, por në një tërësi elementesh faktike dhe provash, të cilat, sipas saj, provonin dijeninë, kontrollin dhe përfitimin faktik të kërkuesit mbi pasuritë në fjalë. Gjykata e Lartë ka vënë në dukje se vendimmarrja e gjykatës së apelit mbështetej në një vlerësim të plotë dhe të argumentuar të provave, pa pasur mangësi që cenonin ligjshmërinë e asaj vendimmarrjeje. Po kështu, nuk rezulton që gjykatat e zakonshme të kenë zhvendosur barrën e provës tek kërkuesi, përkundrazi, ato kanë

dhënë argumente të mjaftueshme në drejtim të përmbushjes të standardit të të provuarit të fajësisë përtej çdo dyshimi të arsyeshëm. Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuesit për cenimin e parimit të prezumimit të pafajësisë është i pabazuar.

B.2. Për cenimin e së drejtës së mosdënimit pa ligj

48. Kërkuesi ka parashtruar se fakti penal që i atribuohet nuk parashikohet si vepër penale në nenin D të Aneksit të Kushtetutës, as në Ligjin për Rivlerësimin Kalimtar dhe as në deklaratën “Vetting”. Sipas tij, dispozitat kushtetuese dhe ligjore parashikojnë vetëm sanksione administrative, kurse Ligji për Deklarimin e Pasurisë nuk është miratuar me shumicë të cilësuar, si i tillë nuk është pjesë e KP-së dhe, po kështu, formularët e plotësuar për efekt të procesit të deklarimit nuk përbëjnë ligj, sipas kriterëve që përcakton fryma dhe përmbajtja e Kushtetutës. Për më tepër, kërkuesi është deklaruar fajtor dhe është dënuar për veprime që janë deklaruar rregullisht në datën 16.03.2015, përtej afatit ligjor të parashkrimit.

49. Subjekti i interesuar, Prokuroria e Posaçme, nuk ka paraqitur ndonjë prapësim lidhur me këtë pretendim, pasi ka mbajtur qëndrimin se kërkuesi nuk ka ezauruar të gjitha mjetet juridike në dispozicion, në kushtet kur çështja është rigjykuar nga GJKKO-ja e Apelit (*shih paragrafin 7 të vendimit*).

50. Neni 29 i Kushtetutës parashikon se askush nuk mund të akuzohet ose të deklarohet fajtor për një vepër penale, e cila nuk konsiderohej e tillë me ligj në kohën e kryerjes së saj (*pika I*). Në jurisprudencën kushtetuese është theksuar se kjo e drejtë është element thelbësor i shtetit të së drejtës dhe duhet të interpretohet dhe zbatohet në mënyrë që të ofrojë siguri efektive kundër ndjekjes, deklarimit fajtor dhe dënimit arbitrar. Çdo vepër penale duhet të parashikohet me ligj dhe individi duhet të jetë objektivisht në gjendje, nëse është e nevojshme edhe me ndihmën e interpretimeve gjyqësore, të kuptojë përmbajtjen e normës penale, pra se çfarë veprimesh ose mosveprimesh do ta bëjnë atë përgjegjës penalisht (*shih vendimet nr. 55, datë 10.10.2025; nr. 4, datë 31.01.2024; nr. 16, datë 15.06.2009 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata, duke pranuar rëndësinë e parimit të sigurisë juridike, ka pohuar se, si rregull, është e pamundur që normat të hartohen në mënyrë të tillë që të parashikojnë çdo rast praktik të së ardhmes, ndaj mbetet detyrë kryesore e organeve ligjzbatuese, ku përfshihen edhe gjykatat, që kuptimin e ligjit ta plotësojnë natyrshëm gjatë zbatimit praktik të tij, duke përdorur metoda të qëndrueshme interpretimi (*shih vendimet nr. 32, datë 30.05.2023; nr. 34, datë 20.12.2005 të Gjykatës Kushtetuese*).

51. Gjykata vëren se kërkuesi është akuzuar dhe dënuar për veprën penale të parashikuar nga neni 257/a, paragrafi i dytë, i KP-së, i cili parashikon, ndër të tjera, se fshehja ose deklarimi i rremë i pasurive të çdo personi që ka detyrimin ligjor për deklarim, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet. Kjo dispozitë penale ka përcaktuar konceptin e fshehjes ose/dhe deklarimit të rremë nga çdo funksionar publik që ka detyrimin ligjor të deklarojë pasurinë dhe interesat privatë. Kërkuesi ka ushtruar funksionin e prokurorit dhe i është nënshtruar procesit të rivlerësimit kalimtar, duke pasur në këtë mënyrë dy detyrime deklarimi. Detyrimi i parë buron nga Ligji për Deklarimin e Pasurisë, i cili ka parashikuar se prokurorët e të gjitha niveleve mbartin detyrimin për deklarimin periodik (*neni 3, pika 1, shkronja "dh"*). Po sipas nenit 38 të këtij ligj, deklaratat dhe të gjitha dokumentet që i shoqërojnë ato janë dokumente zyrtare dhe paraqitja në to e të dhënave të rreme përbën vepër penale dhe dënohet sipas legjislacionit në fuqi. Detyrimi i dytë bazohej në rregullat e Aneksit të Kushtetutës dhe Ligjit për Rivlerësimin Kalimtar. Në deklaratën “*Vetting*” që bashkëshoqëron Ligjin për Rivlerësimin Kalimtar dhe që është pjesë përbërëse e tij është shënuar se ky formular përbën dokument zyrtar dhe pasqyrimi i të dhënave të pavërteta, të paplota e të pasakta e bën deklaratën të rreme dhe ndëshkohet penalisht. Nga përmbajtja e këtij kuadri ligjor, Gjykata nuk konstaton mungesë ligji ose paqartësi të tij lidhur me faktin se nëse prokurori fsheh ose deklaron në mënyrë të rreme pasuritë, në procesin e rivlerësimit kalimtar, atëherë ai u nënshtrohet sanksioneve penale të parashikuara nga neni 257/a, paragrafi i dytë, i KP-së.

52. Po ashtu, Gjykata vëren se GJKKO-ja e Apelit ka argumentuar se ndjekja penale lidhej me deklaratën e pasurisë të dorëzuar nga kërkuesi në procesin e rivlerësimit kalimtar më 27.01.2017, ndaj afatet e parashkrimit nuk ishin tejkualuar. Sipas saj, neni 257/a, paragrafi i dytë, i KP-së është dispozitë *blankete*, kuptimi i së cilës plotësohet nga Ligji për Rivlerësimin Kalimtar dhe Ligji për Deklarimin e Pasurisë. Në këtë kuptim, fshehja ose deklarimi i rremë i pasurisë gjatë procesit të rivlerësimit përfshihet në elementet e kësaj figure penale. Ajo kërkon dashje të drejtpërdrejtë dhe qëllim për fshehjen ose deklarimin e rremë të pasurisë. Gjykata e Lartë e ka çmuar të drejtë dhe të bazuar këtë pjesë të arsytimit të vendimmarrjes së gjykatës së apelit, duke vënë në dukje se nëpërmjet parashikimit të kësaj vepre penale synohet të mbrohen marrëdhëniet juridike të vendosura me ligj për të siguruar saktësinë e deklarimit të pasurisë të personave të zgjedhur ose nëpunësve publikë, të mbrojtura posaçërisht me legjislacionin penal nga veprimet dhe mosveprimet e kundërligjshme. Deklarimi i rremë sipas vetë Ligjit për Deklarimin e Pasurive,

përmes paraqitjes të të dhënave të rreme, përbën vepër penale dhe dënohet sipas legjislacionit në fuqi.

53. Në vlerësim të sa më sipër, Gjykata vë në dukje se interpretimi i nenit 257/a, paragrafi i dytë, i KP-së nga gjykatat e zakonshme nuk përmban gabime të dukshme ligjore që do ta bënin gjykimin të padrejtë. Ato i kanë dhënë përgjigje të arsyetuar pretendimit të kërkuesit për të drejtën për të mos u dënuar pa ligj. Gjithashtu, Gjykata evidenton se interpretimi i nenit 257/a të KP-së nga gjykatat është mbështetur në metoda të njohura dhe të qëndrueshme interpretimi, duke qëndruar brenda kuptimit të arsyeshëm të ligjit dhe pa cenuar sigurinë juridike ose garancinë kushtetuese të parashikuar nga neni 29 i Kushtetutës. Në këtë kuptim, parimi i mosdënimit pa ligj nuk kërkon që norma penale të parashikojë në mënyrë shteruese çdo situatë konkrete që mund të paraqitet në praktikë, por që ajo të jetë mjaftueshmërisht e qartë dhe e parashikueshme për individin. Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se kuadri ligjor që rregullon deklarin e pasurisë është i qartë në lidhje me përgjegjësinë penale të subjekteve që kanë detyrimin ligjor për deklarin, ndaj pretendimi i kërkuesit për cenimin e së drejtës për të mos u dënuar pa ligj është i pabazuar.

54. Në përfundim, Gjykata çmon se pretendimet e kërkuesit janë të pabazuara, sipas arsytimit të mësipërm të këtij vendimi, ndaj kërkesa rrëzohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, si dhe nenit 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, me shumicë votash,

V E N D O S I:

1. Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 02.04.2026

Shpallur më 26.05. 2026

MENDIM PAKICE

1. Në çështjen që i përket kërkesës së kërkuarit Sali Hasa, me objekt shfuqizimi pjesërisht i vendimeve nr. 18, datë 23.03.2023 të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar dhe pjesërisht i vendimit nr. 00-2024-1823 (281), datë 14.11.2024 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë për mospranimin e rekursit kundër vendimit të gjykatës së apelit për dënimin për veprën penale të parashikuar nga neni 257/a, paragrafi i dytë, i Kodit Penal, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, unë, gjyqtari Asim Vokshi, jam kundër vendimit të shumicës për rrëzimin e kërkesës, për arsyet e mëposhtme.

2. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë nuk ka realizuar funksionin e vet kushtetues e ligjor të zhvillimit të praktikës gjyqësore në drejtim të vlerësimit të ligjshmërisë dhe kushtetutshmërisë së vendimmarrjes së Gjykatës së Posaçme të Apelit, për sa i përket respektimit të parimit të prezumimit të pafajësisë në lidhje me provueshmërinë e përgjegjësisë penale tej çdo dyshimi të arsyeshëm (*parimi in dubio pro reo*). Për këtë shkak, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë duhej të prishte vendimin e Gjykatës së Posaçme të Apelit dhe të linte në fuqi vendimin e Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë në lidhje me këtë pjesë (*pjesa tjetër e prishur dhe kthyer për rigjykim nuk është pjesë e analizës vijuese, pasi nuk ka qenë as pjesë e ankimit kushtetues individual*). Kjo, pasi arsyetimi në lidhje me rrethanat e çështjes nga Gjykata e Posaçme e Apelit në ndryshim nga Gjykata e Posaçme e Shkallës së Parë dhe, për rrjedhojë, përfundimi i arritur prej saj për ekzistencën e dashjes dhe përgjegjësisë penale të kërkuarit për kryerjen e veprës penale sipas nenit 257/a, paragrafi i dytë, të KP-së, është në shkelje të standardit kushtetues të mishëruar në nenin 30 të Kushtetutës dhe përbën një gabim themelor që nuk do të duhej të kryhej nga një gjykatë e kujdesshme.

3. Kur Kushtetuta parashikon në nenin 42, pika 2, të saj se “[...] kushdo, [...] në rastin e akuzave të ngritura kundër tij, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë [...]”, ajo ngre në nivel kushtetues vlerësimin e drejtësisë së vendimmarrjes së gjykatave të zakonshme, e cila mund të merret në shqyrtim nga Gjykata Kushtetuese në respekt të nenit 131, shkronja “f” të Kushtetutës. Vlerësimi i drejtësisë së vendimmarrjes së gjykatave të zakonshme nuk e kthen Gjykatën Kushtetuese në shkallë të katërt, por përforcon rolin e kësaj gjykate për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve kushtetuese dhe bërjen e interpretimit përfundimtar të Kushtetutës, sipas përcaktimeve të nenit 124, pika 1, të saj. Gjykata Kushtetuese nuk sheh saktësinë e zgjidhjes së dhënë nga gjykatat e zakonshme, pasi edhe një vendim i dhënë për një rast të zgjidhur jo saktë, mund të jetë imun ndaj shqyrtimit

kushtetues, pasi nuk hyn në kategorinë e vendimeve që përbëjnë gjykim të padrejtë në aspektin kushtetues. Vendime që e bëjnë të padrejtë gjykimin në tërësinë e tij, janë ato të cilave u mungon boshti ose skeleti kushtetues, domethënë ato vendime që janë të pazonja të rrinë drejt, nëse shihen me syrin e një vëzhguesi mesatar të jashtëm, me njohuri, eksperiencë dhe aftësi mesatare juridike dhe njerëzore. Vendim i padrejtë është ai që paraqitet në thelb antikushtetues, që dështon të garantojë të drejtat themelore të kujtdo të cilit i drejtohet dhe që për këtë shkak nuk bind as vëzhguesin mesatar se një gjykatë e kujdesshme do ta merrte vendimin objekt të ankimit kushtetues. Gjykata Kushtetuese nuk “zëvendëson” vështtrimin dhe mendimin e specializuar të gjyqtarit profesionist të gjykatave të zakonshme, i cili njih dhe zbaton ligjin në raste konkrete, por e shkëputur nga ky specializim (për shkak të përbërjes specifike që ka Gjykata Kushtetuese), dallon drejtësinë e vendimmarrjes (e cila duhet të jetë gjithnjë e pranishme) me shikimin e një vëzhguesi të tretë të paanshëm, për të evidentuar nëse vendimmarrja është e tillë që mund të rrijë në këmbët e veta dhe të përbëjë një standard kushtetues gjykimi për raste të ngjashme, duke qenë e drejtë, pavarësisht pasaktësive që mund të ketë. Nëse shihet me këndvështrimin e mësipërm rasti objekt gjykimi, atëherë mendoj se rezultati duhej të ishte ndryshe.

4. Për sa u përket aspekteve faktike të ankimit kushtetues individual të kërkuesit Sali Hasa, duhet theksuar se Gjykata e Posaçme e Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, me vendimin nr. 36, datë 31.05.2022, ka vendosur, ndër të tjera, deklarin të pafajshëm të kërkuesit për veprën penale të fshehjes së pasurisë, të parashikuar nga neni 257/a, paragrafi i dytë, i KP-së, me arsyetimin se nuk provohet fakti penal në formën e fshehjes dhe deklarin të rremë, për shkak se akti i fitimit të pronës përcakton qartë sipërfaqen e dhuruar dhe ajo është deklaruar rregullisht. Veprimet e mëpasshme në çdo rast nuk mund të zhbënin një vullnet që rezultonte i qartë nga kontrata e dhurimit, e cila ishte bërë për shkak të njohjeve familjare dhe kërkuesi nuk gjendej në ndonjë rast konflikti interesi me dhuruesin. Ndërsa, Gjykata e Posaçme e Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, me vendimin nr. 18, datë 23.03.2023, ka vendosur ndryshimin e vendimit të gjykatës së shkallës së parë, duke e deklaruar fajtor kërkuesin për të dyja veprat penale që akuzohej dhe e ka dënuar atë përfundimisht me 2 vjet e 4 muaj burgim. Sipas gjykatës së apelit, është provuar përtej çdo dyshimi se kërkuesi ka kryer deklarin të rremë e ka fshehur pasurinë, pasi ka deklaruar vetëm një pjesë të pasurisë të regjistruar (1000 m² nga 2000 m²) dhe se ndonëse kontrata e dhurimit është “e përmbyllur” *de jure* në emër të fëmijëve të tij, *de facto* është vetë kërkuesi përfituesi i pronës së dhuruar. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka vendosur mospranimin e rekursit kundër vendimit të gjykatës së apelit për pjesën që kishte vendosur fajësinë e kërkuesit

për veprën penale të fshehjes së pasurisë të parashikuar nga neni 257/a, paragrafi i dytë, i KP-së, me arsyetimin se përfundimet e gjykatës së apelit janë rezultat i çmuarjes dhe vlerësimit të provave në konformitet me nenet 152 dhe 383 të KPP-së, përkundrejt të cilave kërkuesi në rekurs nuk ka evidentuar ndonjë nga shkaqet e parashikuara në nenin 432 të KPP-së.

5. Gjykata e Posaçme e Apelit dhe Gjykata e Lartë nuk kanë dhënë përgjigje të argumentuara, që rrëzojnë çdo dyshim të arsyeshëm, në lidhje me pretendimin për cenimin e standardit të deklaramit fajtor mbi bazën e provave bindëse, sipas nenit 152 të KPP-së. Gjykata e Posaçme e Apelit nuk ka analizuar mjaftueshëm në planin e standardeve kushtetuese motivet që duhet të dalin qartë nga rrethanat objektive, tek të cilat të shfaqej dashja e kërkuesit për të gënjer në deklaratën “Vetting”, me qëllim që të fshihte 1000 m² tokë të regjistruar në regjistrat publikë në emër të fëmijëve të vet, kur kishte deklaruar 1000 m² “të tjera”. Gjykata duhej të analizonte bindshëm të paktën në dy drejtime: 1) a mund të “fshihet” një fakt që lidhet me kërkuesin ose familjarët e tij dhe që pasqyrohet në regjistra publikë, domethënë që është lehtësisht i dokumentueshëm në çdo kohë nga çdo subjekt me tagra verifikues dhe 2) si arrin gjykata në përfundimin se prona e dhuruar në fakt është e kërkuesit dhe jo e fëmijëve të tij? Vlerësoj se veçanërisht, në rastin kur vullneti i palëve është i mishëruar në një kontratë publike të shkruar dhe të hartuar para noterit, gjykata ka barrën e të argumentuarit bindshëm pse faktet nuk janë ato që pasqyrohen në kontratë, por përfshihen në hipotezën tjetër të fakteve penale të dënueshme. Faktet që pasqyrohen në kontratë, kur lind një hetim penal, minimalisht përbëjnë dyshim të arsyeshëm se ngjarjet janë ashtu siç thotë kontrata dhe nuk mund të hidhen poshtë thjesht me “ndjesi” të gjykatës ose me indicie, të cilat, në kuptim të nenit 152, pika 2, të KPP-së, nuk argumentohen bindshëm se janë të rëndësishme, të sakta dhe në përputhje me njëra-tjetrën. Në të kundërt cenohet standardi *in dubio pro reo* i parashikuar në nenin 30 të Kushtetutës, sipas të cilit “kushdo quhet i pafajshëm përderisa nuk i është provuar fajësia me vendim gjyqësor të formës së prerë.” Në funksion edhe të këtij parimi është detyrimi kushtetues që rëndon mbi gjykatat, sipas nenit 142, pika 1, të Kushtetutës, që vendimet duhet t’i japin të arsyetuara dhe i lidhur ngushtë me këtë është edhe detyrimi që rrjedh nga neni 8/a i KPP-së që gjykatat të shqyrtojnë si provat që fajësojnë të pandehurin, ashtu edhe ato që janë në favor të tij. Në këtë këndvështrim, që në pamje të parë vendimi i deklaramit fajtor dhe dënimit të kërkuesit nga gjykatat e zakonshme duket se nuk ka respektuar parimin kushtetues *in dubio pro reo*, dhe Gjykata e Lartë, ndonëse nuk është gjykatë fakti, duhej ta kishte konstatuar këtë element ligjor e kushtetues dhe të vendoste respektivisht.

6. Përfundimet e Gjykatës së Posaçme të Apelit nuk rrëzojnë bindshëm shpjegimin e kërkuarit se kur ai ka shkuar pranë ZVRPP-së për të regjistruar kontratën e dhurimit i është kërkuar nga sportelisti që të bëjë dy aplikime për secilin nga fëmijët e tij dhe ai ka depozituar të njëjtën kontratë (veçse me fraksion të ndryshëm në varësi të kopjes që secili nga përfituesit e dhurimit kishte), e cila është regjistruar dy herë gabimisht prej organit administrativ. Duhet theksuar se kontrata noteriale e dhurimit ka kaluar në pronësi të fëmijëve të kërkuarit vetëm 1000 m² dhe që ky dhurim të kompletohej ligjërisht duhej që përfituesit të bënin edhe deklaratën e pranimi të dhurimit. Me deklaratën noteriale nr. 4239 rep., nr. 10382 kol., datë 18.10.2014 për pranimi dhurimi, siç pranohet në paragrafin 106 të vendimit të Gjykatës së Posaçme të Apelit, është bërë pranimi i vetëm 1000 m² sipërfaqe toke dhe jo i 2000 m².

7. Kërkuari si në deklaratën periodike vjetore të depozituar në vitin 2015, ashtu edhe në deklaratën “Vetting” të vitit 2017 ka deklaruar vetëm pasurinë e paluajtshme prej 1000 m², që ligjërisht dhe me kontratë publike u ishte kaluar në pronësi me dhurim fëmijëve të tij nga shtetasi V.R. (*pavarësisht defektit në individualizimin konkret të kësaj sipërfaqe brenda sipërfaqes totale prej 38000 m² që dhuruesi kishte në pronësi*). Fakti që bazuar në një kontratë me të cilën dhurohen vetëm 1000 m² tokë dhe njëkohësisht në deklaratën e pranimi të dhurimit me të cilën pranohen po vetëm këto 1000 m² tokë, në ZVRPP-në përkatëse janë regjistruar dy pasuri me nga 1000 m² tokë (pra 2000 m²) në vendndodhje të ndryshme (*për shkak të planimetrive të ndryshme që i janë bashkëlidhur aplikimeve në ZVRPP*), nuk do të thotë se nuk qëndron shpjegimi i kërkuarit se ky është një gabim që ka ndodhur në ZVRPP dhe nuk ka lidhje me ndonjë dashje të tij për të fshehur ndonjë pasuri të fëmijëve të tij. Minimalisht mund të thuhet se si dyshimi se kërkuari ka fshehur pasurinë, ashtu edhe ai se bëhet fjalë për një gabim administrativ në regjistrim, janë njësoj të vlefshme (çka bie ndesh me standardin kushtetues të provueshmërisë tej çdo dyshimi të arsyeshëm). Nuk ka logjikë fshehja e një pasurie duke e regjistruar atë në regjistra publikë pa pasur titull, në emër të fëmijëve të tu, për të cilët njëkohësisht deklarohet pasurinë. Në vijim, në kushtet kur Gjykata e Lartë nuk ka arsyetuar në mënyrë të detajuar çështjen, i referohem arsyetimit të Gjykatës së Posaçme të Apelit, e cila shprehet në fund të paragrafit të dytë të faqes 120 të vendimit të saj se “*referuar praktikës së plotë të kontratës së dhurimit të administruar pranë noteres L.T., plani i riveimit i përmendur në kontratën e dhurimit identifikon pasurinë nr. 1/21, pra asnjërin prej dy pasurive për regjistrimin e të cilave ishte aplikuar me dy kërkesa, pasuri të cilat janë ato nr. 1/17 dhe 1/18*”. Bazuar mbi këtë konstatim fakti, Gjykata e Posaçme e Apelit ka arritur në

përfundimin se kërkuesi ka dëshiruar regjistrimin e dy pasurive me nga 1000 m² (gjithsej 2000 m²) dhe jo të një pasurie me 1000 m².

8. Arsyetimi i mësipërm i Gjykatës së Posaçme të Apelit, që gjen dashje dhe fajësi tek kërkuesi (*shih paragrafin 127.1. të vendimit*), është kontradiktor, pasi nuk mban parasysh se gabimet në këtë rast janë bërë jo vetëm nga ZVRPP-ja, por edhe nga noterja që tjetër plan rilevimi mban në arkivin e saj e të tjera plane rilevimi u bashkëlidhë dy kopjeve të së njëjtës kontratë dhurimi, të përdorur për regjistrim në ZVRPP. Praktikisht i bie që fëmijët e kërkuesit nuk janë bërë pronarë të asnjërës nga pronat e regjistruara, pasi një planimetri e tretë qenka te praktika noteriale e noteres L.T. Vendimi i gjykatës bazohet në një arsyetim induktiv në vend që të ndjekë një arsyetim deduktiv (të bazuar mbi fakte të sigurta dhe bindëse), pasi niset nga pasoja (regjistrimi i gabuar) për të gjetur shkakun dhe përgjegjësinë penale me faj në formën e dashjes dhe e gjen atë te veprimet me keqdashje të kërkuesit, për të cilat nuk përjashtohet me siguri se janë fryt i gabimit njerëzor. Gjykatat e zakonshme duhet të mbanin parasysh se është ligjësi njerëzore që gabimet në ndërveprimin e përditshëm ndodhin edhe nëse nganjëherë përpiqesh maksimalisht t'i shmangësh. Dhe gabimet ose pasaktësitë pikërisht pse ndodhin dhe mund të krijojnë perceptime të gabuara, ndaj edhe korrigjohen administrativisht dhe në forma të tjera që parashikon ligji. Arsyetimi i Gjykatës së Posaçme të Apelit që niset nga fakti i qenies së dy pasurive nga 1000 m² secila të regjistruara në regjistra publikë në emër të fëmijëve të kërkuesit dhe bazuar mbi këtë fakt synon të gjejë faj penal për “fshehje” pasurie nga kërkuesi, referuar deklarimit të tij në deklaratën “Vetting” të vitit 2017, është dukshëm i pabazuar dhe do të duhej të ishte konstatuar nga Gjykata e Lartë si cenim i arsyetimit nga Gjykata e Posaçme e Apelit në drejtim të parimit të prezumimit të pafajësisë, provueshmërisë së fajit tej çdo dyshimi të arsyeshëm dhe faktit se çdo dyshim shkon në favor të të pandehurit.

9. Nuk pajtohem me logjikën se nëse i pandehuri dyshohet ose duket *prima facia* se është i fajshëm (*ndoshta edhe për faktin se në të njëjtin proces penal ndaj tij rëndonte edhe një akuzë tjetër për korrupsion, për fakte të palidhura me deklarimin në deklaratën “Vetting”, si dhe se ai ishte shkarkuar nga organi administrativ KPK*), ai është edhe realisht i tillë për sa akuzohet, pasi në këtë rast gjykata ka barrën të zhvleftësojë me argumente bindëse dhe prova çdo dyshim të arsyeshëm i cili shkon në favor të të pandehurit dhe për të cilin ky i fundit ka dhënë plotësisht dhe pa rezerva shpjegimet e veta. Në rastin konkret duket qartë se rezultati i regjistrimit të dy sipërfaqeve nga 1000 m² është rrjedhojë e pasaktësive në dokumentacion dhe gabimeve të bëra nga disa aktorë (noterja, punonjësi i ZVRPP, etj.), e jo qartazi pjesë e një qëllimi kriminal për të

fshehur kërkuesi pasurinë nëpërmjet regjistrimit të saj në emër të fëmijëve të vet në regjistra publikë. Ky konkluzion është jo vetëm i palogjikshëm, por edhe ekstrem, në dritën e rrethanave të këtij rasti, sa e bën gjykimin jo vetëm të padrejtë, por në kundërshtim me standardet kushtetuese të mishëruara në nenin 30 të Kushtetutës dhe nenet 8/a e 152 të KPP-së.

10. Që ndodhemi në kushtet e një gabimi dhe konfuzioni, të cilin Gjykata e Posaçme e Apelit gabimisht e sheh në dritën e përgjegjësisë penale me dashje, por të paargumentuar se është tej çdo dyshimi të arsyeshëm, rrjedh edhe nga konkluzioni i arritur prej asaj gjykate në paragrafin 128.1. të vendimit, ku evidenton se gjatë procesit të vettingut kërkuesi ka depozituar një planvendosje nr. 1/25, e cila është e ndryshme nga ato nr. 1/17 dhe nr.1/18 bashkëlidhur aplikimeve për regjistrim në ZVRPP dhe asaj nr.1/21 bashkëlidhur praktikës që ndodhej te noterja. Ky konfuzion objektiv duket se ka ardhur nga fakti se kontrata e dhurimit dhe deklarata e pranimit të dhurimit shprehen për 1000 m², por pa qenë ato të ndara nga pasuria mëmë prej 38000 m² në pronësi të dhuruesit. Fakti që dalin 4 vendndodhje të ndryshme zbeh fajësinë në formën e dashjes të kërkuesit Sali Hasa. Ky fakt ngre dyshimin e arsyeshëm se ngatërresa ka ardhur për shkak të shumë faktorëve që janë bashkuar, si gjendja e dokumentacionit që kishte dhuruesi i tokës, aftësia e noteres për të saktësuar objektin e dhurimit, plan-rilevimet e ndryshme të bëra nga eksperti privat dhe roli mungues kontrollues i ZVRPP-së, e cila duhej të kontrollonte dokumentacionin dhe të regjistronte në emër të fëmijëve të kërkuesit vetëm 1000 m², aq sa kishin përfituar në dhurim dhe pranuar me vullnet në pronësi. Por në mungesë të një arsyeje ose motivi pse kërkuesi kishte interes të deklaronte 1000 m² dhe të fshihte faktin se sipërfaqja ishte 2000 m² (nëse do të kishin përfituar fëmijët e vet aq tokë), nuk ka kuptim të arsyeshëm akuza për fshehje pasurie. Nëse kërkuesi do e kishte fituar vetë pronën me dhurim dhe nuk do të rezultonte ndonjë paligjshmëri në këtë veprim juridik, siç edhe nuk është provuar të ketë pasur ndonjë konflikt interesi ose veprim korruptiv, atëherë nuk mund të thuhet se ai ka fshehur pronën. Në këtë kuptim s' del llogaria intelektuale që prona është e vetja (*de fakto*), por e kamufluar (*de jure*) në emër të fëmijëve të tij. Dhuruesi ka dhënë shpjegime bindëse pse ka bërë dhurimin dhe në mungesë të provave të kundërta, gjykata penale nuk mund të gjejë fajësi aty ku nuk ka. Siç rezulton nga paragrafi 128.2. i vendimit të Gjykatës së Posaçme të Apelit, kërkuesi ka dhënë një shpjegim të arsyeshëm të situatës së krijuar, por pa argumente ligjore gjykata në paragrafin 128.4. përdor si justifikim të vendimmarrjes së vet faktin e dy regjistrimeve, për të arritur në përfundimin se kërkuesi është fajtor për kryerjen me dashje të veprës penale (paragrafi i dytë), pa argumentuar motivet dhe sesi mund të fshihet një pronë e regjistruar në emrin e fëmijëve të tij në regjistrat publikë të pasurive të paluajtshme.

11. Dukshëm i pabazë paraqitet edhe arsyetimi i Gjykatës së Posaçme të Apelit që gjen fajësi tek veprimet e kërkuarit Sali Hasa në lidhje me faktin pse ai nuk ka deklaruar në vetting se kishte edhe një planimetri tjetër bashkëlidhur vërtetimit nr. 23, datë 16.01.2015. Ndërkohë që shpjegimit logjik se nuk kishte si ta deklaronte pasi fëmijët e tij nuk kishin marrë në pronësi ose posedim një send të tillë, nuk i jepet përgjigje, por në paragrafin 129 të vendimit të vet, gjykata mjaftohet me faktin e pranuar nga kërkuari se ai ka regjistruar pasuritë në ZVRPP. Gjykata përdor si argument se publikimi i së drejtës reale në regjistrat publikë të regjistrimit të pasurive të paluajtshme u mundësonte fëmijëve të kërkuarit gëzimin e plotë të sendit kundrejt të tretëve, duke u bazuar kështu në një argument arbitrar, i cili lidhet me një situatë hipotetike, që për më tepër nuk është materializuar deri në momentin që kërkuari mori dijeni gjatë procesit vetting për këtë pasaktësi. Fëmijët e kërkuarit nuk mund të gëzonin një pasuri që nuk e kishin në pronësi ose posedim, pasi regjistrimi në ZVRPP nuk të bën pronar dhe për më tepër regjistrimi i paligjshëm i bërë nga ZVRPP-ja mund dhe duhej t'u zhbëhej atyre me fshirje administrativisht, në mungesë të dukshme të titullit të pronësisë.

12. Vlerësoj se është haptazi e pabazuar që të vlerësohet fajësia e kërkuarit në vitin 2015 ose vitin 2017 (deklarimet vetting) bazuar mbi veprimet e vitit 2020 të fëmijëve të tij, të cilët pasi kanë ardhur në dijeni të regjistrimit të parregullt dy herë të së njëjtës kontratë dhurimi janë përpjekur ta zgjidhin atë nëpërmjet lëshimit të një prokure ndaj dhuruesit (me gjasë sipas këshillës juridike të marrë nga ndokush që nuk e njihin mirë ligjin civil e administrativ). Dijenia e kërkuarit për këtë prokurë dhe komunikimi i tij me përfaqësuesin nuk mund të interpretohen si fajësi për “fshetje” pasurie, por si interesim i babait për zgjidhjen e një problematike në regjistrimin e pronës së fëmijëve të tij, që po i nxirrte probleme në vetting. Këtu nuk ka asgjë penale, përveç nëse injorohen dyshimet e arsyeshme, të cilat rrëzojnë standardin provues penal të provueshmërisë së veprës penale dhe fajësisë tej çdo dyshimi të arsyeshëm. Më tej, e pakuptimtë paraqitet edhe analiza që i bën Gjykata e Posaçme e Apelit deklarimeve të dëshmitarit V.R. në faqen 128 të vendimit, se *“[...] nëse ke vetëdijen që po shet pronën tënde, por që gabimisht është regjistruar në emër të personave të tjerë, atëherë qartazi rezulton se dëshmitari V.R., duke u shprehur se edhe mund ta kishte shitur (fillimisht e mohoi kategorikisht çdo veprim shitje mbi këtë pronë), duke mos i kujtuar asgjë edhe emri i blerësit (ndërkohë që para finalizimit të kontratës së shitblerjes palët i shoqëron një fazë më e hershme e bisedimeve shitës-blerës), tregon se sjellja e tij karshi pronës së regjistruar në emër të fëmijëve të të pandehurit Sali Hasa, shitur po në emër të tyre [...], nuk është sjellja e një pronari, në vetëdijen e të cilit ai (në këtë rast dëshmitari) duhej të mbetej i tillë,*

pavarësisht se cilët figurojnë pronarë në hipotekë” . Nuk është e qartë se mbi çfarë standardi bazohet Gjykata e Posaçme e Apelit në analizën e mësipërme me karakter psikologjik dhe si ndikon ajo në fshehjen e pasurisë nga kërkuesi Sali Hasa, kur në fakt është provuar lidhja miqësore midis kërkuesit dhe dëshmitarit V.R., çka duhet të nxirrte në pah se komunikimet dhe përpjekjet e tyre për ndreqjen e gabimit në regjistrim, ndonëse jo perfekte nga pikëpamja e së drejtës civile ose asaj administrative, gjithsesi kanë synuar rregullimin e situatës, meqë u zbulua pasaktësia e regjistrimit gjatë procesit vetting të kërkuesit. Padija nuk përbën faj penal, sepse nuk mund të barazohet automatikisht me dashje, në kuadër të veprës penale për të cilën është dënuar kërkuesi.

13. Gjykata e Posaçme e Apelit duket se nuk ka ofruar si duhet garancitë e një gjykimi të drejtë, kur i është referuar në paragrafin 131 të vendimit të saj (si dhe në disa paragrafë të tjerë) vendimmarrjes nr. 433, datë 03.09.2021 të organit *sui generis* me karakter administrativ, KPK-së (për shkarkimin nga detyra të kërkuesit), të marrë në një procedurë po *sui generis* e të jashtëzakonshme, funksioni i së cilës lidhej vetëm me qëndrimin ose jo administrativisht të kërkuesit në detyrën e prokurorit. Në vitin 2014, kur është lidhur kontrata e dhurimit, nuk dihej versioni përfundimtar i ligjit të vettingut e madje as nëse do të miratohej ose jo ndonjë i tillë, ndaj argumenti i gjykatës në lidhje me dyshimet që duhet të ketë pasur në mendje kërkuesi që mund të lindnin nëse dhuroheshin 2000 m² në vend të 1000 m², e që mund të sillte, ndër të tjera, edhe humbjen e besimit të publikut, duken haptazi të paqena. Si 1000 m², ashtu edhe 2000 m² në mënyrë të arsyeshme mund të thuhet se ngjallin njësoj dyshim, nëse i dhurohen fëmijëve të një funksionari shtetëror, nga persona të tretë, jo familjarë. Për sa kohë që nuk është provuar se ky dhurim ishte në kushte konflikti interesi ose pasojë e veprimeve korruptive, konkluzioni i Gjykatës së Posaçme të Apelit është jo vetëm i pavend, por edhe i padrejtë në atë masë që duhej të ishte korriguar nga Gjykata e Lartë. Në këtë vazhdë edhe vlerësimi formal i Gjykatës së Posaçme të Apelit se kërkuesi duhej të kishte deklaruar pasurinë e dytë që figuronte në emër të fëmijëve të vet, kishte ose nuk kishte kaluar në pronësi të tyre me kontratë, por mjafton që figuronte e regjistruar në ZVRPP, nuk thotë asgjë për dashjen e tij në kryerjen e veprës penale (nëpërmjet “fshehjes”) për të cilën u dënua. Pa dashje nuk ka vepër penale, por maksimalisht ndonjë masë administrative për pakujdesinë e treguar në plotësimin e deklaratës përkatëse.

14. Në lidhje me fajësinë e kërkuesit paraqitet e pabazuar edhe analiza e Gjykatës së Posaçme të Apelit se meqë kërkuesi Sali Hasa është interesuar ndër vite për pronat e V.R. (dhe i janë gjetur në shtëpi dokumente të pronave të këtij personi) dhe se ky i fundit nuk mbante mend, kur është pyetur, emrat dhe datëlindjet e fëmijëve të kërkuesit, në fakt, për këto shkaqe, dhurimi

nuk u është bërë fëmijëve, por vetë kërkuesit. Sipas kësaj gjykate, nëse do të ishte vetë kërkuesi përfitues i dhurimit, edhe pse jo në kushtet e ndonjë konflikti interesi, ai do të ngjallte dyshim, ndaj ka zgjedhur të vendosë pronat në emër të fëmijëve të tij, në vend që t'i merrte në emrin e tij. Ky përfundim, përveçse subjektiv dhe i pambështetur në prova, madje në kundërshtim me faktet e provuara me dëshminë e dëshmitarëve, gjen fajësi aty ku ndonëse mund të ketë dyshime se e vërteta është ashtu siç argumenton Gjykata e Posaçme e Apelit, gjithsesi dështohet të argumentohet provueshmëria e fajit tej çdo dyshimi të arsyeshëm. Kjo pasi faktet e çështjes sipas analizës së Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë, jo vetëm paraqiten bindëse (sipas asaj analize), por mbi të gjitha minimalisht ekspozojnë dyshime të arsyeshme që rrëzojnë çështjen penale në ngarkim të kërkuesit.

15. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë duhej të kishte konstatuar vetë sa më sipër dhe të prishte vendimin e Gjykatës së Posaçme të Apelit, si vendim i pabazuar në një vlerësim të balancuar të fakteve që të nxirrnin në pah fajësi penale tej çdo dyshimi të arsyeshëm. Në dukje vendimmarrja e Gjykatës së Posaçme të Apelit, për të cilën nuk është pranuar rekursi i kërkuesit nga Gjykata e Lartë, është ndikuar edhe nga konteksti i akuzave (përfshirë edhe akuzën për korrupsion të cilën Gjykata e Lartë e ktheu për rigjykim), si dhe nga referimi dhe mbajtja parasysht e një vendimi të KPK-së, i cili është marrë në kuadër të një procesi të jashtëzakonshëm, ku jo vetëm barra e provës ishte e përmbysur, por edhe të drejtat e kërkuesit ishin të kufizuara për shkak të interesit të lartë publik për garantimin e pastërtisë së figurës së gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë. Ndaj jam i mendimit se Gjykata Kushtetuese në këtë rast duhej të kishte prishur vendimin e Gjykatës së Lartë dhe të kthente çështjen për rigjykim pranë asaj gjykate, me qëllim që ajo të zbatonte konstatimet e mësipërme me natyrë kushtetuese dhe të vendoste për çështjen, sipas rregullave të një gjykimi të drejtë, duke prishur pjesërisht vendimin e Gjykatës së Posaçme të Apelit dhe lënë në fuqi për atë pjesë vendimin e Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë.

Anëtar: Asim Vokshi